

MERANIE VÝSTUPOV INOVÁCIE V EURÓPE: NOVÝ UKAZOVATEĽ
Podkladové informácie Európskej komisie
na zasadnutie Európskej rady v dňoch 24. -25. októbra 2013

Európska rada poverila Komisiu vypracovaním ukazovateľa, ktorý by dopĺňal cieľ intenzity výskumu a vývoja použitý v stratégii Európa 2020¹. Komisia preto vypracovala nový ukazovateľ, ktorý bude merať výkonnosť **výstupov inovácie**.

Členský štát môže vyvíjať vynikajúce výskumné a inovačné činnosti, ale nemusí byť vždy úspešný pri uvádzaní týchto myšlienok na trh.

Tento nový ukazovateľ poukáže na niektoré prekážky, ktoré inovátorom bránia premeniť svoje nápady na obchodne úspešnú produkciu. Tieto zistenia zase pomôžu tvorcom politiky rozhodovať o opatreniach, ktorými by sa vyriešili tieto prekážky.

Každý rok Komisia porovnáva výkonnosť členských štátov EÚ v oblasti inovácie prostredníctvom prehľadu výsledkov inovácií v Únii (Innovation Union Scoreboard, IUS)². To umožňuje členským štátom zistiť, aké sú ich relatívne silné a slabé stránky v oblasti výskumu a inovácií a kde je nutné sústrediť ich úsilie.

IUS využíva súbor 24 ukazovateľov, ktoré zahŕňajú vstupy, produkciu a výstupy inovácie. Odráža to skutočnosť, že výkonnosť členského štátu v oblasti inovácie je zložitá a závisí od rôznych silných a slabých stránok. Nový ukazovateľ výkonnosti **výstupu inovácie** poukazuje na vplyv, aký má inovačná činnosť na reálnu ekonomiku, napríklad podiel rýchlo rastúcich inovačných podnikov na vytváraní pracovných miest, pričom tento aspekt doteraz nebol zohľadnený.

Toto meranie znamená najst' spôsoby, ako vyčíslit' hodnotu nápadov na nové výrobky a služby pre reálnu ekonomiku. S odbornou pomocou Eurostatu sa Komisia rozhodla pre ukazovateľ so štyrmi zložkami.

Prvá zložka využíva počet patentových žiadostí na miliardu EUR HDP. Tento počet bude pravdepodobne vyšší tam, kde je systém práv duševného vlastníctva efektívny a dostupný, čo umožňuje podnikom rásť a využívať ich nápady pomocou ich vlastného výskumu a vývoja. Aj existencia spoločností zaoberajúcich sa profesionálnou správou duševného vlastníctva a daňové úľavy na zisky z patentov môžu pomôcť inovatívnym podnikom úspešne fungovať.³

Druhá zložka je zameraná na počet ľudí zamestnaných v činnostiach náročných na odborné vedomosti v porovnaní s celkovým počtom zamestnaných ľudí. Vďaka tomu môžeme lepšie pochopiť, aký má vplyv vysoko kvalifikovaná pracovná sila na hospodárstvo krajiny a poskytuje nám dobrý prehľad o úlohe, akú inovačný tovar a služby zohrávajú na jeho trhu práce. Investovanie do ľudí schopných pracovať v odvetví špičkových technológií je výzvou pre Európu, pretože zaškolenie ľudí na pracovné pozície budúcnosti si vyžaduje vysoko špecializované systémy vzdelávania a odbornej prípravy.

Tretia zložka sa zameriava na to, ako konkurencieschopné sú na medzinárodnom trhu výrobky a služby členského štátu využívajúce špičkové technológie. Zisťuje sa to sčítaním príspevku všetkých vysoko a stredne technologicky vybavených výrobkov a služieb k celkovej obchodnej bilancii členského štátu. Umožní nám to vidieť, ako sa hospodárstvu darí uvádzať jeho inovačné výrobky na

¹ Do roku 2020 by sa mali investovať do výskumu a vývoja 3 % HDP EÚ. Dokumenty Rady. EUCO 2/1/11 REV1, EUCO 4/2/12 REV2 a EUCO 23/13.

² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_sk.htm.

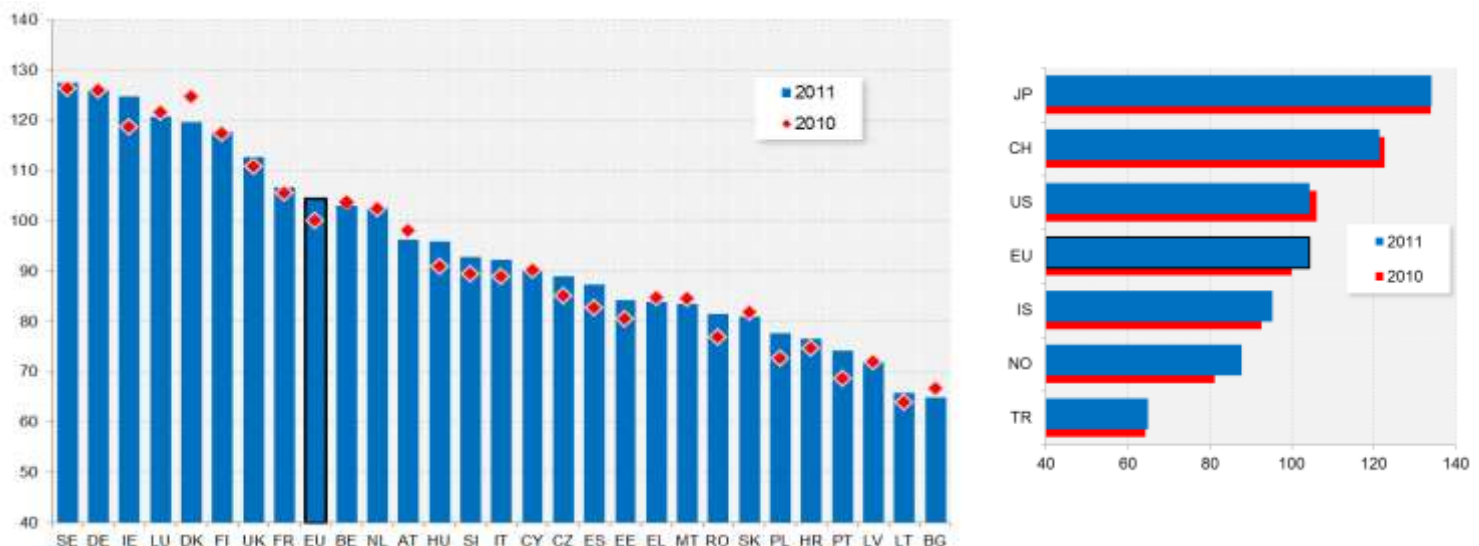
³ „Stav iniciatívy Inovácia v Únii 2012: urýchľujúca zmena“, COM(2013) 149 final z 21. marca 2013.

celosvetový trh. Politiky, ktoré zlepšujú konkurencieschopnosť a inovačné stratégie navzájom posilňujú rast zamestnanosti, podiely vývozu a obrat na úrovni podnikov.

Posledná zložka meria zamestnanosť v rýchlo rastúcich firmách inovatívnych odvetví. Podpora týchto firiem, napríklad uľahčením prístupu k financovaniu, je kľúčovou súčasťou modernej politiky výskumu a inovácie. Zo štúdií vyplýva, že tieto spoločnosti vytvárajú neprimerane veľké množstvo pracovných miest a môžu pomôcť zachovať investičné toky do inovácií v obdobiach hospodárskeho úpadku.

Obrázok č. 1 znázorňuje skóre ukazovateľov v rokoch 2010 a 2011. Celkovo bolo v roku 2011 šesť kategórií výkonnosti. Švédsko, Nemecko, Írsko a Luxembursko sú tí „najlepší“, s výsledným skóre nad 120. Po nich nasledovalo Dánsko, Fínsko a Spojené kráľovstvo s hodnotením ako „veľmi dobrí“ a s výsledným skóre medzi 110 a 120. Francúzsko, Belgicko a Holandsko majú hodnotenie „dobrí“ s hodnotami od 100 do 110, hneď za nimi „stredne dobrí“, teda Rakúsko, Maďarsko, Slovinsko, Taliansko a Cypr s výsledným skóre medzi 90 a 100. „Menej ako stredne dobrí“ so skóre od 80 do 90 skončili Česká republika, Španielsko, Estónsko, Grécko, Malta, Rumunsko a Slovensko. Na konci sú krajiny so skóre pod 80, ktoré sa považujú za kategóriu „slabých“. Sem patria Poľsko, Chorvátsko, Portugalsko, Lotyšsko a tiež Litva a Bulharsko ako krajiny s mimoriadne nízkym výsledným skóre tesne okolo 65, čo je takmer o polovicu nižšie skóre v porovnaní s najlepšími.

Obrázok č. 1. Zložený ukazovateľ merania výstupu inovácie

Poznámka: Výsledky jednotlivých krajín v rokoch 2011 (modrá) a 2010 (červená), priemer EÚ stanovený na 100 v roku 2010. Priemer sa týka krajín EÚ 27, keďže IUS 2013 bol uverejnený pred vstupom Chorvátska. V roku 2011 udávajú jednotlivé zložky stav v rokoch 2009 (v prípade 1. zložky), 2010 (4. zložky) alebo 2011 (2. a 3. zložky). V roku 2010 vychádzajú z údajov za roky 2008 (v prípade 1. zložky), 2009 (4. zložky) alebo 2010 (2. a 3. zložky). Zdroj: Európska komisia.

Komisia bude pokračovať v práci na doladovaní nového ukazovateľa tak, aby sa plne využil jeho potenciál, napríklad rozšírením možností medzinárodného porovnávania, skvalitnením údajov o rýchlo rastúcich firmách a analýzou, ako predovšetkým lepšie identifikovať inovatívne podniky.

Podrobnejšie informácie a údaje sú dostupné na adrese:

http://ec.europa.eu/research/press/2013/pdf/staff_working_document_indicator_of_innovation_output.pdf